A°. 1829. N°. 45.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 14 April.

FRANKFORT, den 10den April.

Volgens berigten uit Buchurest, van den 21sten Maart, komen aldaar dagelijks gekwetsten van den Donau aan, waar de vijandelijkheden reeds weder begonnen zijn, en dikwijls gevechten tusschen de voorposten plaats hebben. De belegering van Giurgewo is regelmatig aangevangen, en men hoort uit die streek onophoudelijk het gebulder des geschuts.

Het bezit van deze plaats is van groot gewigt; Giurgewo is de eenige vesting van belang, welke de Turken nog op den linker oever van den Donau hebben, en derzelver val zou ook dien van het tegenover liggende Rustschuck ten gevolge hebben.

LONDEN, den 11den April.

De bill op de emancipatie is dezen ochtend in het Huis der Lords ten derdemaal voorgelezen en met eene meerderheid van 104 stemmen doorgegaan. De bill tot verhooging van het kiesregt is mede aangenomen en wel met eenparige stemmen.

PARYS, den 9den April.

Daar het ontwerp van wet op de zamenstelling der departementale en arrondissements-raden, zoo als het door de ministers was voorgedragen, door geene partij in de kamer der afgevaardigden ondersteund werd, het grootste gedeelte der regter zijde zich steeds tegen het geheele ontwerp bleef verzetten, en de linker zijde steeds daarop aandrong, dat het regt van verkiezing zou worden uitgestrekt tot allen, die 300 franken in de belastingen betaalden, was het niet te verwachten, dat hetzelve zoodanig zou worden aangenomen, maar werd het de voorname vraag: of het door de commissie van onderzoek gewijzigde ontwerp, hetwelk door de linker zijde werd verdedigd, zou doorgaan, en zoo ja, hoe de ministers zich dan zouden gedragen, daar zij zich volstandig tegen dit gewijzigd ontwerp verzet hadden. Bij het volgende verslag der zitting van gisteren wordt die vraag beantwoord. Men zal er uit zien, dat de regter zijde, om wier wille, zoo het schijnt, bij het ontwerp der ministers de verkiezing der leden van departementale en arrondissements-raden aan de groote grondbezitters was opgedragen, in plaats van daardoor gewonnen te worden, er vermaak in geschept heeft, om de ministers geheel alleen te laten staan. Zie hier het verslag:

De president: Er zal nu gestemd worden over het 1ste voorstel der commissie, strekkende om de arrondissements-raden af te schaffen.

Vele leden spoeden zich naar hunne plaatsen. De ministers, vooral de heeren de *Martignac* en *Portalis*, zijn oplettend op de beweging en houding der kamer.

Geheel de linker zijde, min tien à twaalf leden, en drie of vier leden van het regter centrum, staan op ter aanneming van het voorstel. De uiterst regter zijde, met uitzondering van tien of twaalf leden, neemt geen deel aan de stemming, maar blijft onbewegelijk zitten.

De president: de uitslag is twijfelachtig; men zal weder beginnen.

Links: Zoo! twijfelachtig!

De president: het bestuur meent zulks.

De heer *Cambon* op de uiterst regter zijde wijzende: verzoek toch, dat een ieder medestemme.

De secretarissen begeven zich op het spreekgestoelte.

Bij de tweede stemming gaat het even als bij de eerste; slechts staan er vijf of zes leden meer van de uiterst regter zijde op, de overige stemmen niet mede, maar zitten met de armen kruiselings over malkanderen geslagen.

De minister *de Martignac* keert zich naar de uiterst regter zijde en ziet haar met verbazing aan.

De *president:* het voorstel der commissie is aangenomen. (Aller oogen zijn op de bank der ministers gevestigd.)

De heeren *de Martignac* en *Portalis* zien gedurende eenigen tijd in hunne portefeuilles, en antwoorden naauwelijks eenige leden, die bij hen komen.

Vervolgens keert zich de heer *de Martignac* naar den minister *de Vatimesnil*, als of hij hem wil zeggen: wat denkt gij daar van? De heer *de Vatimesnil* antwoordt met eene gebaarde, welke schijnt te kennen te geven, dat men zulks moest verwachten.

De heeren *de Martignac* en *de Portalis* doen hunne portefeuilles toe, slaan te zamen op, en gaan weg.

Eene stem links: Waar gaan zij heen?

De heeren *Roij*, *Vatimesnil*, *Feutrier*, *Hijde de Neuville*, *de Caux*, *Saint-Cricq*, blijven op de bank der ministers.

Zij worden eensklaps door eene menigte afgevaardigden omringd, die een levendig gesprek met hen houden. Al de leden staan: en de zitting is opgeschort.

De president is onbewegelijk in zijnen armstoel en doet zelfs geene poging om de plaats hebbende beweging te bedaren.

Te midden dezer gisting, welke steeds toeneemt, kan men echter het contrast van gelaat genoegzaam onderscheiden. De houding der linker zijde erkent tevredenheid met zich zelve. Zij schijnen te zeggen: « Wij hebben onzen pligt gedaan. « De uiterst regter zijde heeft een lagchend gelaat en schijnt verheugd over de verlegenheid van het ministerie. Het regter centrum is verslagen.

Na verloop van een kwartier, doet de president poging om de stilte te herstellen; maar te vergeefs. Eindelijk echter gaat geheel de linker zijde weder zitten en roept: Op uwe plaatsen! Stilte! Laat ons voortgaan! Laat ons voortgaan!

Een talrijke groep blijft voor de bank der ministers staan, en stoort zich noch aan het geschel van den president noch aan het geroep der linker zijde.

De *president:* Deurwaarders maakt, dat men bij de bank van ministers stil zij. Mijne heeren gelieft weder naar uwe plaats te gaan.

Na eenige oogenblikken vervolgt de president: de beraadslagingen over de departementale wet zullen voortgezet worden.

Regts: Tot morgen!

Links, met nadruk: Neen! neen! Het is eerst vijf uur.

De president: het voorstel der commissie omtrent het getal leden der departementale raden is aan de beurt.

Dit voorstel van de commissie wordt met eene groote meerderheid aangenomen. Slechts tien of twaalf leden van de regter zijde stemmen er tegen met den heer *Ravez*.

De heer *Daunou* stelt voor om de laatste § van art. 2, waarbij is bepaald dat omtrent het departement der Seine eene bijzondere wet zal gemaakt worden, weg te laten.

De heer *Daunou* begeeft zich op het spreekgestoelte en begint zijn voorstel te ontwikkelen.

Te half zes gaat de deur van den linker gang open.

Verwarde stemmen: Daar zijn de ministers! (Aller oogen zijn op hen gevestigd.)

De heeren *Martignac* en *Portalis* komen weder binnen, en loopen meer dan zij gaan, en zonder bijna naar de vergadering om te zien, gaan zij op hunne plaats zitten, waar zij geen woord tegen hunne ambtgenooten zeggen.

De heer *de Martignac* doet schielijk zijne portefeuille open en haalt er een groot blad papier uit. De heer *Daunou* houdt op met spreken.

Links, met nadruk: Ga voort! ga voort!

De president: Maak u niet ongerust, mijne heeren, de redenaar heeft het woord, en hij zal het behouden.

De heer *Daunou* merkt aan, dat het nutteloos is en zegt nog slechts eenige woorden.

Naauwelijks heeft hij geëindigd, of de heer *de Martignac* staat op.

De *president:* de heer minister van binnenlandsche zaken heeft het woord. (Eene menigte stemmen: Sus! stil daar!) De minister spoedt zich naar het spreekgestoelte.

De heer *de Martignac* (zonder mijne heeren te zeggen): de Koning heeft ons gelast, u de volgende ordonnantie te brengen:

« KAREL, bij de gratie Gods, enz.

« De twee ontwerpen van wet, die wij aan de kamer der afgevaardigden over de gemeentelijke en departementale organisatie hebben doen voordragen, worden ingetrokken.»

De *president:* de kamer geeft aan den minister acte van de overlegging der koninklijke ordonnantie.

De heer *de Martignac* verlaat met spoed het spreekgestoelte, keert naar zijne plaats terug, en gaat dadelijk daarop heen, zonder dat iemand een woord tegen hem spreekt. Uit de bleekheid van zijn gelaat en zijne wezenstrekken blijkt, dat hij sterk ontroerd is.

De *president:* er is niets meer aan de orde van den dag. Morgen zal er rapport op het ontwerp van wet over de posterijen gedaan worden.

De vergadering gaat langzaam en in stilte uiteen.

De *Constitutionnel* zegt, dat de twee ministers, die den raad tot het

i-trekken dezer ontwerpen van wet gegeven hebben, zulks moeijelijk zullen kunnen verantwoorden.

— In hetzelfde dagblad leest men het volgende omtrent Paus *Pius VIII*. — « Onze correspondent te Rome meldt ons, dat de kardinaal *Castiglioni*, die thans tot Paus verheven is, wordt gehouden voor een tegenstander der jezuiten en voor dengenen, die aan zijnen voorganger goeden raad omtrent de Fransche besluiten, betrekkelijk de geestelijke scholen, gegeven heeft. Ook voegt hij er bij, dat die kardinaal door Frankrijk reeds op het vorige conclave tot Paus is voorgedragen geworden. De hoedanigheid en de gevoelens van onzen correspondent boezemen ons alle vertrouwen in; maar wij hebben ons gewend, de menschen niet naar hunne woorden, maar naar hunne daden te beoordeelen; en het komt ons voor, dat de eerste daden van den nieuwen Paus eene groote overhelling tot Oostenrijk toonen, alsmede eene bijzondere ingenomenheid met de vrijmagtige regeringen. De benoeming van den kardinaal *Albani* tot secretaris van staat (eersten minister) is daar, om dit vermoeden te wettigen; want iedereen weet, dat deze kardinaal zeer bevriend is met den heer *van Metternich*, en altoos een voorstander is geweest van de staatkunde van het Oostenrijksche kabinet. Wij hebben daarom niet dezelfde verwachting als onze correspondent, en vreezen, dat welligt het Vatikaan een aanhangsel der kanselarij van Weenen zal worden.»

De dagbladen der priesterpartij stemmen hiermede overeen. Men leest in dezelve het volgende: « De benoeming van den kardinaal *Albani* (het hoofd van de zoogenaamde Oostenrijksche factie) tot den gewigtigen post van kardinaal-secretaris van staat, of van minister van buitenlandsche zaken, heeft hier die staatspartij doen zegevieren, die blijkbaar en om natuurlijke redenen tegen de staatkunde van het Fransche ministerie en de door den Franschen ambassadeur geuite wenschen aangekant is. Ook kan men het daarvoor houden, dat de verkiezing van Paus *Pius VIII* eerder het gevolg is der onderhandelingen van de Fransche kardinalen, dan van de pogingen des Franschen ambassadeurs.»

De ministeriele bladen daarentegen beweren, dat de verkiezing van den kardinaal *Castiglioni* volkomen naar den wensch is van het Fransche gouvernement.

BRUSSEL, den 10den April.

Van het committé-generaal der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, van gisteren, waarin over de jurij is beraadslaagd, heeft men het volgende vernomen. Nog slechts drie leden hebben er gesproken. De heer *Donker Curtius* was sedert twee uren aan het woord, toen de vergadering gescheiden is; heden zal hij zijne redevoering hervatten. Hij heeft zich sterk tegen de jurij verklaard, welke, naar zijn inzien, minder waarborgen opleverde dan eene goede regterlijke magt. De heer *Schooneveld*, die de discussie opende, heeft in denzelfden geest gesproken; maar als de jurij bij de grondwet niet uitgesloten was, zou hij die voor de misdrijven van de drukpers aannemen. De heer *de Secus* daarentegen heeft zich voor de jurij verklaard, inzonderheid voor de jurij van beschuldiging, waardoor alleen de persoonlijke veiligheid, naar zijn inzien, kan verzekerd worden.

— In eenige dagbladen leest men, dat de burggraaf *de Canellas*, agent of afgevaardigde van don *Miguel*, zich sedert eenige dagen te Brussel bevindt. De heer *de Canellas*, die reeds bedaagd is, houdt zich als of hij onverschillig omtrent de partijen is, en vermijdt steeds met eene zekere behendigheid om zich over de zaken van Portugal uit te laten. Hij schijnt niet gezind te zijn, om voor zijnen gewaanden souverein in de bres te springen, en hierin handelt hij voorzigtig in dit land, waar men meer misschien nog dan elders een afgrijzen heeft van de overweldiging en de misdaden van don *Miguel*.

Van den 11den April.

In het committé-generaal van heden heeft de heer *Donker Curtius* nader het woord gevoerd. Voorts hebben gesproken de heeren *Fabri Longrée*, die zich voor de jurij van beschuldiging verklaard heeft, *Beelaerts*, *Byleveld*, *van Boelens*, *van de Kasteele*, die zich allen tegen de jurij verklaard hebben, *Luzac*, die zich voor dezelve heeft verklaard. Vele leden der Kamer zijn alsnog afwezig, doch zullen denkelijk bij de stemming tegenwoordig zijn. De heeren *Hinlopen* en *de Melotte d'Envoz* hebben zich om opgegevene redenen verontschuldigd, wegens het niet bijwonen der zitting. De heer *Angillis* is nog ongesteld. Men denkt, dat men Maandag of Dingsdag aanstaande tot de stemming over de vragen, betrekkelijk de jurij, zal overgaan.

De nieuwe aanmerkingen van de afdeelingen omtrent de tienjarige begrooting zijn aan de regering toegezonden. Het zal alsnu te bezien staan of de nieuwe antwoorden zoo spoedig zullen inkomen.

Daar de vragen nopens de jurij tot lange beraadslagingen aanleiding geven, gelooft men niet, dat het ontwerp van wet op de drukpers nog voor Paaschen zal in beraadslaging kunnen gebragt worden.

ROTTERDAM, den 13den April.

Met het schip *de Delphine*, kapitein *Brandaris*, te Antwerpen aangekomen, zijn berigten uit Batavia ontvangen tot en met den 11den December. Zij bevatten de bijzonderheden omtrent het gevangen nemen van den beruchten opperpriester *Kiay Modjo* met vijf honderd der zijnen. Voorts houden deze berigten nog de belangrijke tijding in, dat de niet minder beruchte *Maas Loerah*, met twee zijner zonen en omtrent 140 manschappen, zich aan het Nederlandsche gouvernement hebben onderworpen, alsmede de pangerang *Admo Modjo* en de tommongong *Mohamed Kistocboe*, zijnde beide laatste aanzienlijke personen, die zich dikwijls in den oorlog hebben doen opmerken. Voor het overige worden de krijgsverrigtingen nog voortgezet en voordurend met gelukkig gevolg door onze troepen uitgevoerd.

ARNHEM, den 13den April.

De Courant van Petersburg behelst een nader berigt van den generaal graaf *Diebitsch* omtrent de verovering van Sisopolis. In hetzelve leest men het volgende: « De expeditie, bestaande uit drie linieschepen, twee fregatten en eenige kleinere vaartuigen, bezet met infanterie en 50 kozakken, kwam den 27sten Februarij voor Sisopolis aan. De Turken weigerden de stad over te geven en begonnen te vuren; doch de hevige kanonnade van onze schepen bragt de Turksche vuurmonden tot zwijgen, en de kommandant der plaats, *Benderli Halil*-pacha, die de vruchteloosheid van het bieden van weerstand inzag, gaf 's avonds de vesting aan den schout-bij-nacht *Kumanij* over, en werd zelf met 4 bimbaschen, 2 jussbaschen en 60 Turksche militairen krijgsgevangen.

« Het garnisoen der vesting, uit meer dan 1000 Albanezen bestaande, sloot zich intusschen in de redouten en schansen op, welke de hoogten van Sisopolis beheerschen, en toonde lust om zich hardnekkig te verdedigen. Gedurende den ganschen nacht werd op hen geschoten; en tegen den morgen, toen er een dikke nevel was, begaven onze troepen zich gedeeltelijk in de stad, welke zij in bezit namen, deels naar de verschansingen, en verdreven de Albanezen uit dezelve.

« In de stad Sisopolis, welke uitsluitend door Grieken en Christenen uit andere natien bewoond wordt, bleven deze rustig in hunne huizen. Dadelijk na den intogt onzer troepen, is met het herstel der vestingwerken een begin gemaakt.

« De gevangene *Benderli Halil*-pacha heeft aan den generaal *Roth* verklaard, dat de toestand van den bevelhebber der Turksche troepen in den zeeboezem van Pharos, *Hussein*-pacha, wegens gebrek aan volk tot verdediging van alle aan hem toevertrouwde punten, zeer netelig is. Dit zeggen wordt door latere geloofwaardige tijdingen bevestigd, volgens welke het getal troepen te Burgas, Mesemvria en de overige plaatsen langs de bogt, niet meer dan zes of zeven duizend man bedraagt.»

— Volgens berigten uit Triest van den 30sten Maart, had men aldaar tijdingen uit Alexandria van den 5den dier maand, volgens welke de Onder-Koning van Egijpte eindelijk, op de dringende aanvragen van de Porte, besloten had, 12,000 man naar den Donau te zenden. Zij zullen over Palestina, Sijrie en Natolie derwaarts gaan.

Mengelwerk.

Aan de Redactie.

Ik heb gezien, dat de *Courrier des Pays-Bas*, onder de menigvuldige scheldwoorden, die hij aan de inwoners van de voormalige *Republiek der Vereenigde Nederlanden* toeduwt, die hij verkiest *een geheel ander volk, wel op twee eeuwen afstands van die der voormalige bewoners der Oostenrijksche Nederlanden in beschaving verwijderd*, te noemen, onder anderen tot hun nadeel aanvoert; dat zij slechts *trotschheid*, *ruwheid* en *koopmansgeest* en *moerassen*, gelijk de laatstgenoemden *schitterende herinneringen*, bezitten.

Het zij verre van mij, dat ik aan de verdiensten, bekwaamheden of deugden der *Belgen* zou willen te kort doen. Het vaderland van ALDEGONDE, VAN VAN STRALEN, VAN RUBBENS EN VAN DYK verdient onzen eerbied. Maar het is toch waarlijk bespottelijk, de luisterrijke herinneringen daar, in *tegenoverstelling tegen Holland*, te willen zoeken. Zou de schrijver van [illegible] van de Geschiedenis weten? [illegible] moet men van hem en zijns gelijken, die alle hunne wetenschap uit *Journalen* en *Resume's* putten, wel niet verwachten, maar *zoo weinig* dat is in de negentiende eeuw bijna ongeloofelijk. Zou de *Courrier* dan nooit één enkel woord van de heldhaftige worsteling van *Holland* en *Zeeland*, *alleen en zonder hulp*, gedurende vier bange jaren, tegen de geheele *Spaansche* magt, onder den eersten veldheer zijns tijds, die het best geoefende leger dier eeuw onder zich en de magt van vijftien [illegible] gewesten met *Amsterdam* tot zijne beschikking had, hebben gehoord? Zouden hem de namen van HERMAN DE RUITER, DE RYK, VAN DER WERFF, DOUZA, RIPPERDA, KENAU HASSELAAR, de zeehelden in de Zuiderzee en bij *Roemerswaal* en zoo vele andere helden diens vrijheidsoorlog geheel onbekend zijn? 't Is waar, zij klinken niet zoo *Fransch* en zijn dus misschien te *barbaarsch*, om ze te onthouden. Zou hij in zijn geheele leven nooit iets van onze *Noord-Nederlandsche* groote mannen in het veld, op de zee, in het kabinet, op den [illegible]

hebben gehoord? Misschien zijn ook de namen van MAURITS, FREDERIK HENDRIK, WILLEM *den derden*, KOEHOORN, OUWERKERK, JAN WILLEM FRISO, OLDENBARNEVELDT, den vader en martelaar der vrijheid, van JAN DE WITT, den lotbeschikker van *Europa*, die *Nederlands* zeemagt ten top voerde, *Neerlands* donders in *Albion* deed hooren, terwijl hij voor zich met *Spartaansche* eenvoudigheid leefde, van BEVERNINGK, VAN BEUNINGEN, VAN HAREN, WITSEN en zoo vele andere staatslieden, hem *te ruw*, zoo wel als die van DE RUITER, voor wien glans de latere zelfs van NELSON, als mensch en zeeheld taant, van de twee TROMPEN, de vier EVERTSEN, VAN GALENS, WITTE CZ. DE WITTE, DE VRIES, VAN NES, VAN GENT, WASSENAAR, KORTENAAR.... doch wie kan alle onze zeehelden opnoemen, die eerst *Spanje*, daarna *Frankrijk*, *Engeland* en *Zweden* vereenigd wisten te overwinnen? Maar die namen zijn toch niet uit te spreken? Maar het zij zoo. Onze geleerden hebben, door het aannemen van *Latijnsche* namen, zorg gedragen dat dit zwak van den *Courrier* hen niet kan treffen. Onze ERASMUS, A. JUNIUS, GROTIUS, de HEINSIUSSEN, de twee of drie VOSSIUSSEN, de twee GRONOVIUSSEN, GOLIUS, FRANCIUS, de twee BURMANNUS, RUHNKENIUS, en zoo vele andere dragen toch ook in hunne namen den stempel dier geleerdheid, waardoor zij eenmaal de fakkel der echte, grondige taalgeleerdheid over *Europa* deden lichten. Doch misschien herinnert zich de geheel verfranschte *Courrier* het versje van VOLTAIRE aan DELILLE:

« *Vous n'êtes point savant en us,*
D'un Français vous avez la grace.»

en doet dus stout weg de uitspraak: « *Wie geleerd is in us, kan de bevalligheid van een' Franschman niet hebben, ergo deugt hij tot niets. Basta!* hier tegen valt niets te zeggen.

Hier komt bij, dat sommigen onzer groote geniën in het vak van letteren en wetenschappen *Hollandsche* namen zijn *blijven* dragen, eene smet, die in alle gevallen onuitwischbaar is, en hun alle aanspraak op beroemdheid ontzegt. Daar is een zekere HOOFT, die men zegt, dat TACITUS op zijde streefde als geschiedschrijver, en TIBULLUS als minnedichter; zekere CATS, zoo onberispelijk en eerlijk als regtsgeleerde en staatsman, als zinrijk en bevallig als dichter; een zich noemende HUYGENS, dien sommigen den voorlooper van NEWTON heeten: zekere BOERHAVE, van wien men zegt, dat hij voor de geneeskunde was, *'t geen* BACO was voor de natuurkunde, haar hervormen of liever herscheppen; twee *quidams*, met name HEMSTERHUIS, waarvan de een onvergetelijk genoemd wordt voor de oude letteren, vooral voor het *Grieksch*, de andere voor de echte wijsbegeerte; twee SCHULTENSEN, eerste lichten in de *Oostersche* letterkunde; VALKENAER, wiens diepe geleerdheid *Europa* verbaasde; WYTTENBACH — een *Zwitser*, maar in *Holland* geheel *genaturaliseerd*; — CRAS, op wiens *harden* naam de zoo vurig beminde *Haagsche* oude prefekt STASSART zulke ongemeen geestige kwinkslagen gemaakt heeft; NIEUWLAND, BORGER, — groot is alles, zoo men zegt, *mais n'y andyez rien*; hunne namen klinken veel te ruw en te woest, dan dat zij meer dan drooge pedanten hadden kunnen zijn! Ongetwijfeld zijn zij bij de tegenwoordige beschaving in *Braband* twee eeuwen ten achter.

Maar in ernst: zou dit alles, zoo veel krijgs- en staat- en letterroem, zou een tachtigjarige strijd tegen *Spanje*, om vrijheid van denken, spreken en handelen, de handhaving van het evenwigt van *Europa*, gedurende de zeventiende eeuw, — de herstelling der vrijheid, door *jezuitismus* en paperij bedreigd, in *Engeland*, de heldendaden van den *Spaanschen* successie-oorlog, de stroomen lichts, uit *Leijden*, *Utrecht* en zoo vele andere *Hollandsche* steden op *Europa* uitgestort in alle vakken van kunde, — zou dit alles niet aanspraak kunnen maken op den naam van *brillans souvenirs*? Misschien niet, in tegenoverstelling van *Belgie*. Misschien had dit alles daar in nog veel ruimere mate plaats. Het doet ons leed voor de edele, waarlijk verdienstelijke *Belgen*, die in natuurlijken aanleg in alle vakken bij de *Hollanders* geenszins achterstaan, maar de *zeventiende en achttiende eeuwen vertoonen ons geene namen, die bij de bovenstaande ook maar eenigzins in aanmerking kunnen komen.* En hoe komt dit? *Alleen door den zielverpestenden invloed der jezuiten.* Zij wisten zich, even als bij de edele *Spaansche Natie, die zij ook in den grond bedorven hebben*, van het onderwijs meester te maken: en *daardoor* werden, gedurende bijna twee eeuwen, alle kiemen van zielengrootheid, van kracht, van onafhankelijk denken, in *Belgie* verstikt. — Eerst deden zij de vrijheid, onder schoonschijnende voorwendselen aan den bekwamen en listigen PARMA opofferen, en daarmede reeds verloren de *Belgen* de helft hunner zielskracht: de andere helft werd hun door de *monnikenopvoeding* dier beruchte orde, die zoo velen thans weder met luider stemme aan het hoofd van het onderwijs begeeren, ontnomen, en het is in *Belgie*, in *Antwerpen*, dat de verlichte *Roomschgezinde* met diepen weedom de lasterlijke woorden in eene der *kerken* ziet prijken:

« *Den Hemel [illegible] gewelt,*
« *Of is te coop, voor [illegible] geldt.*»

Het is te *Brussel*, in de hoofdstad, dat men nog jaarlijks het schrikkelijk *Auto da Fe* van eenige *Joden* viert, die in eene hostie zouden gestoken hebben, iets, hetwelk te ongerijmd is om er van te spreken *daar zij immers, volgens hunne beginselen, die hostie niets meer dan als een stuk ouwel konden beschouwen.* Dit ziet men in *Belgie*, en waar heeft men er daarentegen eenen man, die ons slechts een schaduw geeft van 't geen eenmaal BOSSUET, BOURDALOUE, BOISOT of MASSILLON voor de *Fransche katholijke kerk* waren! In *Holland*, daarentegen, hetwelk *twee eeuwen* bij *Belgie* heet achter te staan, leven nog de VAN DER PALM's, de CLARISSE's, de HERINGA's, de VAN DER HOEVEN's en zoo vele andere welsprekende kanselredenaars. — Dat de opvoeding door monniken de schuld heeft aan deze verachtering der *Belgen*, blijkt genoegzaam daaruit, dat na de afschaffing dier orde vele zeer verdienstelijke mannen op nieuws de eer des lands hebben opgehouden, en dat men onder anderen tegenwoordig zoo vele welsprekende mannen uit hun midden in 's lands vergadering telt. Zouden nu de *Belgen* dit voordeel willen opgeven, en op nieuws *verzoeken* om twee eeuwen doodslaap? O dit kan *hun* wensch niet zijn: zij worden veeleer schandelijk bedrogen door zekere raddraaijers, die, onder den schijn van tegen een gewaand *monopolie* der regering te ijveren, hunne slinksche oogmerken zoeken te bereiken, en *Belgie* weder tot eene priesterkolonie te maken. Met hen staat de *Courrier* en zijns gelijken in een onheilig verbond, dat alleen ten doel heeft de regering te dwarsboomen en de *Noord-Nederlanders* te beschimpen. Maar wanneer zij hunne oogmerken door *zulke* middelen moeten bereiken, als het te voorschijn brengen van onwaarheden, gelijk in zijn bedoelde artikel, dan zullen zij niet veel nadeel doen, en kwetsen zich met hunne eigene wapenen.

Ik heb de eer met achting te zijn,
P. D.

UITTREKSEL UIT DE ADVERSARIA VAN U.

Dichter. Hij, die de gevoelens van zijn hart in welluidende verzen uitstort, verdient dien naam, onverschillig tot wat dichtsoort hij zich bepaalt. — Een recensent mag slechts onderzoeken, of de verzen aan de vereischten van het gekozen dichtsoort beantwoorden; het publiek heeft er geen belang bij om te weten of *hem* zulks bevalt. — Wie de dichters eener natie wil voorschrijven tot wat dichtsoort zij zich *moeten* bepalen, is een waanzinnige dwaas.

Paradoxen. Volgens den *Bijenkorf* (No. 26) onaangename waarheden.

Gissingen van den dag. A. « Hebt gij dit of dat artikel in de Arnhemsche Krant gelezen?»

B. « Ja, en ik vond het zeer geestig en *ad rem*; nu, men behoeft « niet te vragen op wien dat zag.»

A. « Hetzelve was van algemeene toepassing in deze dagen, en kan, « wel behartigd, nut stichten; eenig bijzonder persoon heb ik er niet in » erkend, doch het is natuurlijk, dat men bij het gispen van algemeen « bestaande misbruiken, de individu's, die daarvan partij trekken, als on« willekeurig aanwijst; — *gelukkig zoo de zoodanigen zich in dien « spiegel herkennen, en zich beteren.*»

B. « Wel gezegd. — Maar dacht gij wel dat C zoo *humoristisch* kon « schrijven, en toch is het stukje van niemand dan van hem.

A. « Hoe weet gij zulks? Heeft hij zelf zulks erkend, of heeft de cou« rantier hem als schrijver opgegeven?

B. « Noch het een, noch het ander; maar zijt gij zoo dom dit niet te « merken: de geheele zinvoeging, enkele uitdrukkingen, die hij meer« malen gebruikt, en het bewustzijn dat hij wel eens in publieke dagbla« den schrijft, maken dit stellig zeker.

A. « Ik zoude mij schamen zulk eene kinderachtige gevolgtrekking te « maken, waardoor ik, op bloote gissing, iemand beleedig.

B. « Is zulks eene beleediging in uwe oogen, dat ik iemand voor den « schrijver van een geestig artikel in een geacht dagblad houde?»

A. « Ja. — De schrijver, die anonym wil blijven, heeft regt te vorde« ren dat men dit eerbiedige, zoo lang hij niemand persoonlijk beleedigt, « en met name aanduidt. — Uwe bloote gissing beleedigt D., door hem « aan te duiden als de persoon op wien het artikel ziet; C. door hem « daarvan als schrijver op te geven. — Maar zoo is de wereld, dezelfde « persoon, die waant zich of de zijnen ten toon gesteld te zien, en op « koffijhuizen en publieke plaatsen, tegen dagbladschrijvers en de losban« digheid van de drukpers uitvaart, vindt er geen been in, om in eenen « adem, eenen derden iets aan te wrijven, dat, hoezeer op zich zelve « niets kwaads zijnde, dien derden aan onaangenaamheden van allerlei « aard, blootstelt: — Gelukkig zoo die derde zich aan het gewawel der « menigte niet stoort — *wie toch kan aan de vorschen het kwaken beletten?*»

Gevoel. Sommige menschen hebben voor alles *gevoel*, behalven voor hunne *huishoudelijke* pligten.

Geweten. Bij velen is zulks niet ongelijk aan *het goud* dat de gouddraadtrekkers gebruiken. *Eigenliefde* is de trekker, die hetzelve tot in het oneindige uitrekt. *Jaloersheid* en *schrijverstrotsch* zijn de werklieden, die het met sterke hamerslagen zoo plat slaan, dat het slechts tot een oplegsel dienen kan, dat alle innerlijke waarde mist.

Verkregen kennis. Zoo noemen zij die hoog bij zich zelven opzien, de veeren die zij aan anderen ontleend hebben, en die hun even min versieren of achting schenken, als *paauwe veeren* aan eene raaf.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 12den April 1427 belegerde PHILIPS de goede, hertog van *Bourgondie*, *Zevenbergen*.

Den 12den dito 1583 huwde Prins WILLEM I, voor de vierdemaal, met LOUISE VAN COLIGNI, dochter van den admiraal van *Frankrijk*, die nevens TELIGNI haren eersten man, in den Parijschen moord was omgekomen. Door dit huwelijk werd de Prins te *Antwerpen* en elders aangezien als overhellende naar de zijde van *Frankrijk*, als of hij het land onder deszelfs juk dacht te brengen, schoon hij wel verre van zulk een doel was.

Den 12den dito 1814 hield de graaf van *Artois* zijne plegtige intrede binnen *Parijs*.

Den 13den dito 1113 overleed ST. IDA, gravin van *Boulonje*, in *Picardie*.

Den 13den dito 1606 stierf JUSTUS LIPSIUS.

Den 13den dito 1771 werd KAREL, Prins van *Schwartzenberg*, Oostenrijksch veldoverste, geboren.

Den 14den dito 1713 sloten de Staten met de *Franschen* een verdrag van vrede en koophandel, niet zonder het ongenoegen der *Keizerschen* te verwekken. Het sluiten van dit verdrag werd den volke, in den vroegen morgen van dien dag, door het lossen van eenige ligte stukjes geschut, die voor het stadhuis te *Utrecht* stonden, aangekondigd; naderhand geschiedde deze aankondiging door het gansche land tot klein genoegen van het gemeen.

Den 14den dito 1740 werd het handelstraktaat tusschen *Turkije*, *Napels* en *Sicilie* gesloten.

Heden overleed alhier, na eene ongesteldheid van eenige weken, in den ouderdom van bijna 72 jaren, onze waarde Oom en Behuwdoom, de Heer *G. J. BELDER.*

ARNHEM, den 9den April 1829.

J. E. VAN OMMEREN.
S. VAN OMMEREN.
Geb. VAN OLDEN.

De GOUVERNEUR der PROVINCIE *GELDERLAND,*

Brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de VAART van *Apeldoorn* naar den *Yssel*, bij *Hattem*, op Maandag den dertienden dezer maand April zal worden open gesteld, waarvan alzoo, te beginnen met Dingsdag den veertienden dier maand, door een ieder zal kunnen worden gebruik gemaakt.

Arnhem, den 9den April 1829.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

---

† † † Op aanstaanden Vrijdag, den 17den April, des namiddags ten vier ure, zal in het Gemeentehuis te *Waardenburg*, publiek worden Verpacht: een perceel WEILAND, genaamd *de Neerijnese Markt*, alsmede de INVORDERING van het MARKTGELD, van de twee Jaarmarkten, welke dit Jaar binnen deze Gemeente zullen gehouden worden.

Waardenburg, den 13den April 1829.

De Burgemeester van genoemde Gemeente,
D. SPILLENAAR.

---

§ § § De Notaris Mr. *J. NYHOFF, qq.*, zal op den 4den Mei 1829, bij inzet en op den 18den daaraanvolgende, bij toeslag, telkens des avonds ten 6 ure, in *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek veilen en finaal verkoopen:

Een hecht en sterk HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Kerkstraat, op het hoek van de Arkenoochsteeg, wijk F No. 138, bewoond door den Zadelmaker *BINSER.*

Nadere informatien, nopens de voorwaarden, zijn te bekomen bij gemelden Notaris.

---

§ § § De Notaris Mr. *VAN HUGENPOTH*, te *Arnhem*, zal op Donderdag den 23sten April 1829, 's voormiddags precies om 9 uren, ten huize van *CORNELIS VAN EMBDEN*, te *Aerdt*, publiek aan de meestbiedenden, Erfhuiswijze verkoopen:

Een aanzienlijken BOEREN INBOEDEL, bestaande in allerhande HUISRAAD, als: KISTEN, KASTEN, STOELEN, TAFELS, BEDDEN met hun Toebehooren, SPIEGELS, SCHILDERYEN, KOPER-, TIN-, BLIK-, YZER-, GLAS- en AARDEWERK, STAL- en DEELGEREEDSCHAPPEN, PAARDENTUIGEN, eene aanzienlijke partij HOUT, HOOI en STROO, 2 LANGE en 1 KORTE KAR, 2 PLOEGEN en 2 EEGDEN, 5 PAARDEN, 1 ROODVOS VEULEN, 11 MELKKOEIJEN, 11 OSSEN, 19 MALEN, 8 KALVEREN, 6 VARKENS, en hetgeen ten dage des verkoops meerder ten voorschijn zal worden gebragt.

---

† † § De Erfgenamen van wijlen den Heer *H. BUDDE* zijn voornemens, op Zaturdag den 9den Mei 1829, des voordemiddags om tien uren, op het *Stadswijnhuis*, te *Deventer*, door het Ministerie der Notarissen *VAN MARLE* en *KRONENBERG*, te laten inzetten en veertien dagen daarna te verkoopen:

1o. Een zeer aanzienlijk BUITENGOED, *het Brokhorst*, ook wel *het Zand* genaamd, aangenaam gelegen onder *Wilp*, Provincie *Gelderland*, een half uur van de Stad *Deventer*, bestaande in een logeabel HEERENHUIS, KOEPEL, BOUWMANSWONING, BAKHUIS, STALLINGEN en WAGENHUIZEN voor Eigenaar en Pachter, ZAADBERGEN en verdere GETIMMERTEN, ruime TUINEN, WANDELINGEN, BOUW-, WEIDELANDEN en BOSCHGRONDEN, in acht onder-perceelen, waarvan het Huis-perceel groot is 4½ Bunders en de zeven overige onder-perceelen, te zamen omstreeks 45 Bunders.

2o. Een welgelegen ERVE en GOED, *het Alferdink* of *Te Riele* genaamd, onder *Diepenveen*, ook een half uur van de Stad *Deventer*, in vier onder-perceelen.

3o. Een ERVE en GOED, *het Brabant* of *Schalkhaar* genaamd, bij het voorgaande perceel gelegen.

4o. Een HUIS, te *Deventer* aan het Norenbergschild, No. 1681. — En

5o. Eenen TUIN, te *Deventer*, buiten de Brinkpoort.

Meerdere informatie bij den Heer *H. BUDDE Jr.*, te *Deventer.*

---

† † † Op Donderdag den 23sten April 1829, des namiddags ten 2 ure, zal, ten huize van den Kastelein *STAPELBROEK*, te *Baak*, finaal worden verkocht: de UITERWAARDS WEIDE en RYSWAARD, bekend onder de benaming van *Stompenweerd* en *Gallery*, groot omgeveer 6½ Bunder, gelegen in de gemeente *Steenderen*, onder *Bronkhorst* aan de rivier den *Yssel*, — den 9den April jl. ingezet op *f* 3426.

Narigt te bekomen ten kantore van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, te *Doesborgh.*

---

§ § § Ten overstaan van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, zal, in het bijzijn van den heer Vrederegter des Kantons *Doesborgh*, op Dingsdag den 21sten April 1829, des morgens ten elf ure, te *Doesborgh* in het *Heeren Logement*, finaal worden verkocht:

1o. De WEIDE, den *Eversheuvel* genaamd, groot ruim 10 Bunders, gelegen in *Giesbeek* onder *Lathum* — den 7den April jl. ingezet op . . . . *f* 6386.

2o. Een stuk BOUWLAND, de *Beekersche meen* genaamd, groot ruim 3 Bunders, mede onder *Giesbeek* gelegen; ingezet op . . . . *f* 1000.

Narigt te bekomen ten Kantore van den Notaris *KETJEN* te *Doesborgh.*

---

† † † Op Dingsdag den 21sten April 1829, zal in *de Paauw*, te *Warnsveld*, bij inzet geveild en den 5den Mei volgende, telkens des morgens ten 10 ure, door den aldaar residerenden Notaris Mr. *A. W. DE GRIENT DREUX*, verkocht worden:

Het aangename, vrolijk aan den weg en bij de Rigten *den Vogel* in de Gemeente *Warnsveld* gelegen ERVE en GOED, van ouds *de Boterboer* genaamd, voorzien van eene bekende NERING, van eenen fraaijen BOOMGAARD, beste BOUW- en WEIDELANDEN.

Terwijl nadere informatie te bekomen zijn bij genoemden Notaris en bij den Bouwman op voormelde Erve.

---

† † † De Ondergeteekenden, Directeuren der ONDERLINGE BRAND-WAARBORG-MAATSCHAPPYEN te *ARNHEM*, brengen door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat het AFHOOREN der REKENINGEN over het afgeloopen jaar 1828, door Heeren Commissarissen is bepaald, op Woensdag den 22sten April aanstaande, des middags ten twaalf ure, ten huize van den eerst ondergeteekenden, in de Bakkerstraat No. 138, binnen *Arnhem*; wordende de deelhebbers, welke verkiezen daarbij tegenwoordig te zijn verzocht, zich hiertoe van hunne bewijzen van aandeel te voorzien.

H. CRAMER.
G. ANDRÉ DE LA PORTE.

---

† † § In een weldoortimmerd Huis, staande in de Bakkerstraat, wijk D No. 137, te *Arnhem*, wordt aan een Heer of Dame, of getrouwde Lieden, zonder Kinderen, IN HUUR aangeboden, om met 1o. Mei te kunnen aanvaarden: een net en zindelijk BOVENHUIS, bestaande in drie BEHANGEN KAMERS en KABINETJE, tevens met het gebruik van ZOLDER en KELDER, alsmede, des verkiezende PLAATS voor twee Paarden in den Stal, een HOOIZOLDER, KOETSIERS - KAMERTJE en BERGING van een Rijtuig. — Te bevragen bij Vrouw *DE RUITER*, Huisbewaarster in hetzelve Huis.

---

† † † Volgens reeds vroeger gedane Annonce, berigt de ondergeteekende nogmaals aan zijne geëerde begunstigers en stadgenooten, dat zijn winkel in Oeverstraat, thans ruim gesorteerd is, van ZYDEN, WOLLEN en KATOENEN MANUFACTUREN, alsmede van BEDDEN met deszelfs TOEBEHOOREN; alles tot de minst mogelijke prijzen.

Arnhem, den 8sten April 1829.

A. DE BRUYN.

---

† † † Men verlangt op een buitengoed, bij *Deventer*, een ONDERWYZER, van de Protestantsche Godsdienst, in staat zijnde de Hollandsche, Fransche en Hoogduitsche talen te onderwijzen, en van goede getuigschriften voorzien. Adres onder Letter F. bij den Boekhandelaar *A. DE LANGE*, aan den *Brink*, te *Deventer*. Brieven franko.

---

† † † NOUVEAU SPECTACLE FEERIE.

Men heeft de eer ter kennis te brengen van het geëerde publiek, dat men op morgen Woensdag den 15den deezer de laatste Voorstelling zal geven, zonder eenige verlenging. — Heden Dingsdag zal men eene Voorstelling geven van *DON JUAN.*

Wijders betuigt de Ondergeteekende bij deze zijnen opregten dank voor de gunst en het vertrouwen, hem, door het geëerd Publiek dezer Stad, gedurende zijn verblijf alhier bewezen. — Zich verder in dezelve aanbevelende, belooft hij tevens bij eene wederkomst in deze Stad, voorzien te zullen zijn van geheel andere, niet minder de aandacht des geachten Publieks verdienende, stukken.

Arnhem, den 14den April 1829.

DEN...

---

§ § § ... OPGAVE: GEDENKWAARDIGHEDEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN GELDERLAND, DOOR ONUITGEGEVEN OORKONDEN OPGEHELDERD EN BEVESTIGD, door *Is. An. NYHOFF*, ingevolge het deswege door den Schrijver openbaar gemaakt berigt. Bij voortduring zijn daartoe de noodige lijsten, zoo ter Secretarie der Plaatselijke Besturen in dit gewest, als in de voornaamste Boekwinkels des Rijks, voorhanden. Het eerste deel is ter perse en zal nog in den loop van dit jaar het licht zien. Dit deel bevat een volledig overzigt van den toestand van *Gelderland*, in de eerste helft der veertiende eeuw, het tijdvak, met hetwelk de Geschiedenis van dat Gewest met regt gerekend wordt, eenen aanvang te nemen. Van de volgende deelen hoopt men er achtereenvolgelijk jaarlijks één af te leveren. Heeren Boekhandelaren worden dus verzocht, hunne Inteekenlijsten vóór 1o. Junij aan den Uitgever *P. NYHOFF*, te *Arnhem*, in te zenden.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.